

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová / bakalářská

Posudek (co se nehodí, škrtněte): vedoucího / oponenta

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Libor Benda, Ph.D.

Práci předložil(a): Alžběta Divišová

Název práce: Relativismus ve filosofii Paula Feyerabenda

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn): Záměrem předložené práce je dle autorky „představit pojem ‚relativismus‘ a nastínit jeho různorodost“ (s. 1) a dále zjistit, nakolik lze za relativistické označit filosofické názory Paula Feyerabenda (s. 2). Tento cíle byly v práci, byť s určitými výhradami, v rámci možností autorky naplněny.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.): Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V první části autorka věnuje pozornost relativismu – pojednává o různých možných přístupech k definování této pozice, a následně se zabývá výkladem vybraných hlavních variant relativismu. V této souvislosti se zaměřuje konkrétně na relativismus kulturní, epistemický a morální. V části druhé pak autorka obrací pozornost k výkladu základních pilířů filosofie vědy Paula Feyerabenda. Svůj výklad začíná u Feyerabendovy kritiky vědecké metody, a to prostřednictvím přiblížení sporu falzifikaci mezi Feyerabendem a Karlem Popperem. Na tomto základě pak představuje Feyerabendův princip „anything goes“, který autorka vysvětluje na pozadí Feyerabendovy interpretace Galileiho role v rozvoji evropské vědy. Tuto část pak autorka uzavírá shrnutím relativistických prvků, které jsou ve Feyerabendově filosofii přítomny.

Co se týče první části obecně pojednávající o relativismu, pokládám ji za obsahově celkem zdařilou. Její nedostatek nicméně spatřuji v až přílišné opoře v jednom jediném zdroji, kterým je přehledový text o relativismu Od Baghranianové a Cartera ze Stanfordské encyklopedie filosofie. Výklad relativismu je na tomto základě srozumitelný a přehledný (jelikož se drží struktury zmíněného zdrojového textu), ale práci by nepochybně prospělo, kdyby se autorka pokusila o vlastní klasifikaci relativismu na základě obeznámenosti s větším množstvím různých zdrojů (byť autorka příležitostně obohacuje svůj výklad odkazy na Marvanovu práci *Relativismus a realismus*).

Druhá část práce rovněž není zcela špatná. Autorka zde celkem srozumitelně vysvětluje důvody Feyerabendova odmítnutí ideálu vědecké metody a správně postihuje některé relativistické prvky ve Feyerabendově myšlení. Na rozdíl od části první zde svůj výklad rovněž opírá o větší množství zdrojů. V autorčině uchopení tématu nicméně postrádám větší systematičnost. Byť je z formálního hlediska tato část členěna logicky, z hlediska obsahového působí místy dosti uspěchaně a často povrchně. K tomuto dojmu přispívají i některé ne zcela zdařilé formulace a jazykové konstrukce. Základní účel této části – tedy shrnutí základních východisek Feyerabendovy filosofie vědy a výklad (některých) jejích relativistických prvků – zde nicméně naplněn je.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.): Práce má z formálního hlediska několik nedostatků. Jazykový projev autorky je celkem dobrý, místy se však v práci vyskytují méně srozumitelné formulace a překlepy. Odkazování na použité zdroje by rovněž mohlo být důslednější, zejména v první části

práce pojednávající o relativismu, a několik formálních nedostatků zůstalo i v závěrečném seznamu literatury. Členění práce je přehledné.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.): Práce jako celek vykazuje řadu nedostatků obsahové i formální povahy, jež jsem popsal výše. Cíl práce lze navzdory tomu tomu pokládat v rámci možností autorky za splněný. Oceňuji, že autorka se mnou svoji práci pravidelně konzultovala, a považuji za úspěch, že se jí práci navzdory značným potížím se zvoleným tématem podařilo dovést do současné podoby. Ta zajisté není zcela nejzdařilejší a zejména část pojednávající o prvcích relativismu ve Feyerabendově filosofii by zasluhovala mnohem hlubší a podrobnější zpracování, než jakému se jí dostalo ve stávající podobě, kde autorka – i na poměry bakalářské práce – zůstává skutečně jen na úplném povrchu. I přes uvedené nedostatky nicméně práci pokládám za obhajitelnou.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři): Žádné doplňující otázky ani připomínky nemám.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): Dobře.

Datum: 11. května 2019

Podpis:

